

Foss bag revolution i kostalden

Foto: Allan Nørregaard

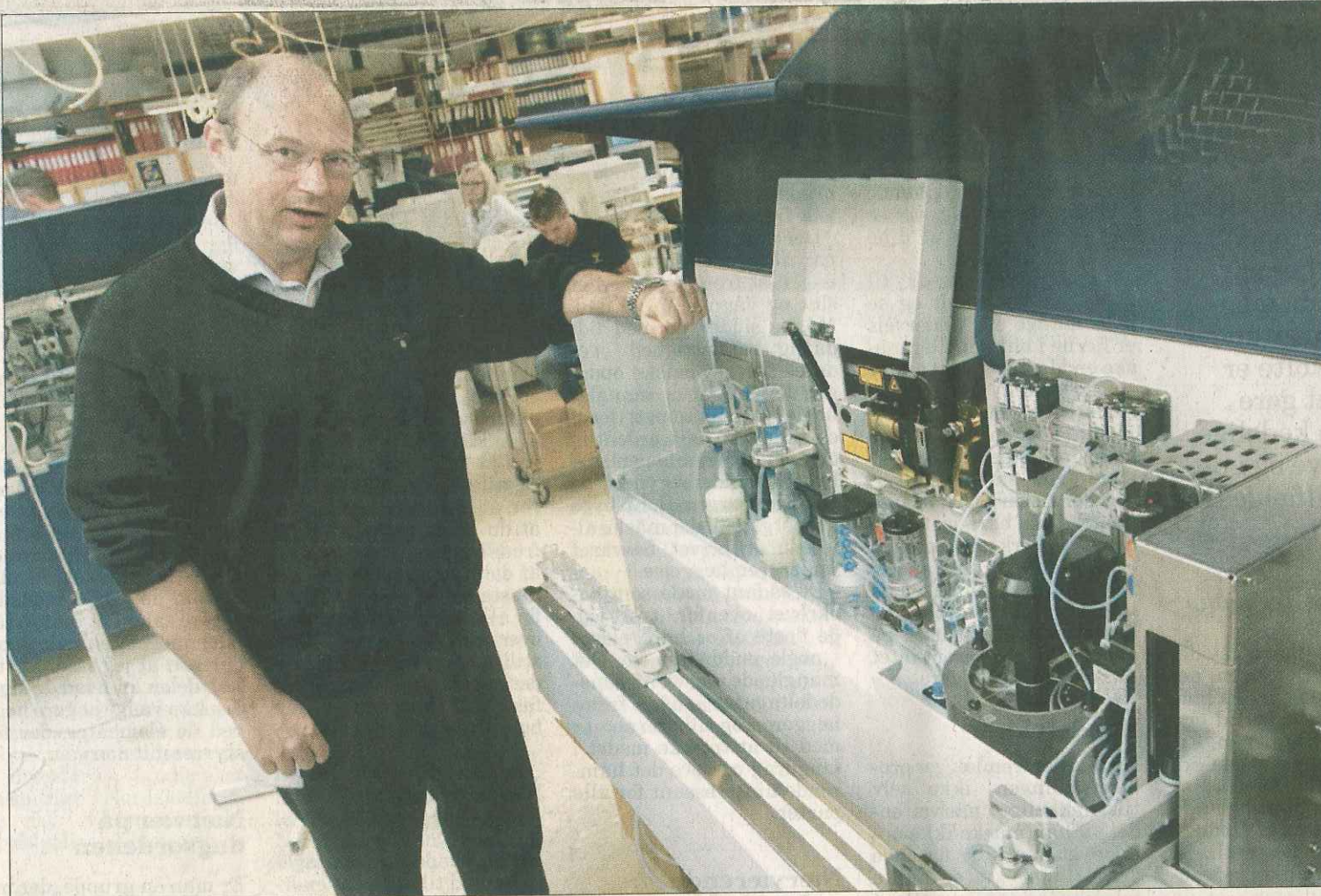
Foss A/S i Hillerød flytter med nyt fuldautomatisk måleudstyr analyser af mælkekvaliteten fra laboratoriet og ud på den enkelte gård. Det kommer både landmanden, koen og forbrugeren til gavn.

Af Karina Bjørnholdt

Sidst på året sender Foss A/S i samarbejde med den svenske virksomhed DaLaval et nyt analyseapparat på gaden ved navn Herd Navigator. Såvel Foss og DaLaval som kvægbrugernes brancheorganisation, Dansk Kvæg har store forventninger til Herd Navigator, der analyserer mælkekvaliteten ude hos den enkelte landmand. Dermed får landmanden mulighed for at gribe øjeblikkeligt ind over for eksempelvis sygdom i besætningen.

- Det er helt unikt og første gang i verden, at der er sat system på at forudsige en forandring hos koen, så landmanden kan gribe ind, inden koen bliver syg eller kommer i ubalance, siger rådgivningschef i Dansk Kvæg, Henrik Nygaard.

Dansk Kvæg har været med i udviklingen af Herd Navigator og forudser, at

Foss A/S er førende i udvikling af analyse- og måleudstyr til fødevarerindustrien. I morgen løfter adm. direktør Peter Foss sløret for virksomhedens næste produkt.

måleudstyret vinder indpas hos landmænd både i Danmark og i udlandet. Dels fordi der er økonomi i det for den enkelte landmand, der sparer penge på blandt andet dyrlægerregninger, dels fordi landmændene slipper

for den besværlige arbejdsgang med selv at tage mælkeprøver og sende til et laboratorium, og endelig fordi køernes velfærd bliver bedre.

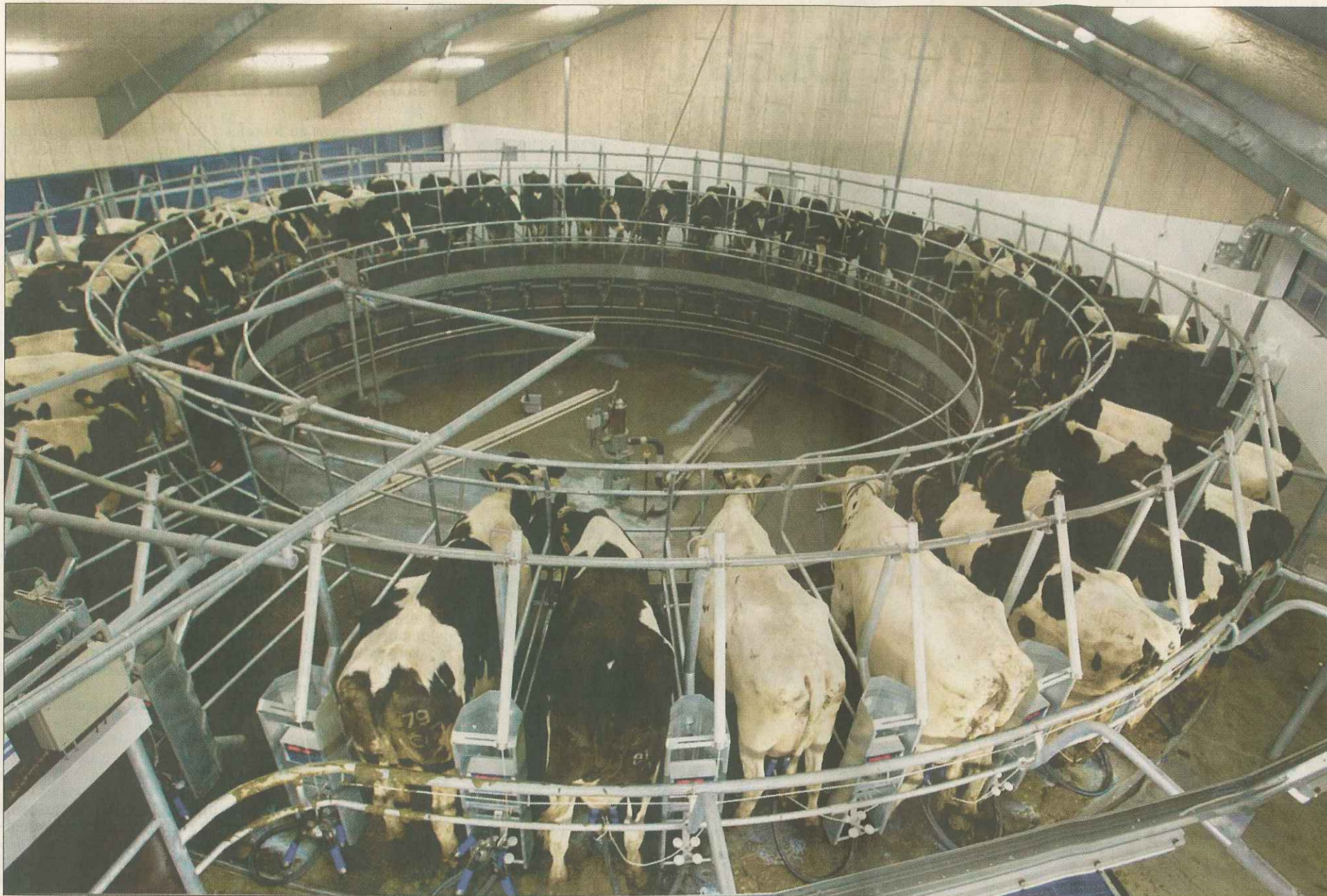
Også forbrugerne vil få gavn af Herd Navigator, da

de fuldautomatiske analyser er med til at sikre og forbedre mælkekvaliteten.

- Herd Navigator har været undervejs i seks år. Det er den største teknologiske udfordring vi nogensinde har haft, siger Peter Foss,

adm. direktør i Foss A/S.

I øjeblikket er Herd Navigator på prøve hos seks mælkeproducenter i Danmark.

God investering for landmanden

Kvægbrugernes brancheorganisation, Dansk Kvæg, spår nyt analyseapparat en god fremtid. Det vil lette landmandens hverdag og forbedre hans økonomi.

arbejdere eller vikarer tager over, fortæller Henrik Nygaard, der er overbevist om, at Herd Navigators analyser af mælken vil lette landmandens hverdag.

- De får færre syge køer, og det bliver mildere tilfælde, de kan få flere drægtige køer på det tidspunkt, der passer bedst i produktionen og de får en sikkerhed for koens ernæringsmæssige balance.

Omkring 2500 mælkeproducenter i Danmark vil kunne få glæde af Foss' nye analyseapparat, Herd Navigator. Det vurderer Dansk Kvæg, der er brancheorganisation for danske kvægbrugere. Organisationen har deltaget i udviklingsarbejdet af Herd Navigator og har regnet på, at landmænd med en besætning på minimum 100 malkekvæg vil kunne tjene en investering i Herd Navigator ind igen.

Nye mælketyper

De data, som landmanden indsamler for den enkelte ko, sendes ind i et overordnet database, som Dansk Kvæg og Fødevarestyrelsen står bag. Blandt andre har forskere fra Danmarks Jordbrugs Forskningsindsats fået adgang til de indsamlede data i anonymiseret form, og Henrik Nygaard er ikke i tvivl om, at de mange nye data, der kommer ind i takt med, at landmændene investerer i Herd Navigator, vil føre til ny viden. Eksempelvis vil man blive meget klogere på mælkens sammensætning, og hvordan man kan påvirke den ved at ændre på koens foder, når landmanden flere gange dagligt får analyser af mælken.

- For dem, vil der være en sund økonomi i at gå ind i dette her. Vi mener, at de kan få en fortjeneste på mellem 500-1000 kroner per ko om året alt efter deres evne til at udnytte de informationer, de får af Herd Navigator, og om deres besætning i forvejen har været produktionsmæssigt på toppen, siger Henrik Nygaard, der er rådgivningschef i Dansk Kvæg.

- Ved at korrigerer foderet vil man blive i stand til at designe specielle mælkeprodukter, som ernæringsmæssigt er bedst for mennesker. Eksempelvis mælk med en speciel fedtsyresammensætning. Jeg er ret sikker på, at det er på markedet om fem-ti år, hvis hele kæden af producenter, mejerier og forbrugere er med på den, forudsiger Henrik Nygaard.

Herd Navigator blev præsenteret på Dansk Kvægs årsmøde i februar, og da tog de omkring 600-800 tilstedeværende landmænd godt imod det nyudviklede analyseapparat. Selv dem, der har godt fat i overvågningen af deres besætning.

- Det kan give dem en sikkerhed om, at systemet fastholder stabiliteten, når deres med-

kab

Et nyt analyseapparat fra Foss betyder, at landmanden automatisk får taget prøver af mælken, når hans køer bliver malket. Prøverne viser straks, om en ko eksempelvis er ved at udvikle yverbetændelse, og landmanden kan øjeblikkeligt gribe ind, førend det går ud over mælken, eller koen bliver syg. Derved kan landmanden både spare penge, højne dyrenes velfærd og mælkekvantiteten.

Foss' store satsning

... først har skullet forstå det

Foss' store satsning

Med et nyudviklet analyseapparat revolutionerer Hillerød-virksomheden Foss arbejdet med mælkeproduktion hos den enkelte landmand. Landmanden sparer tid og penge og kan samtidig højne køernes velfærd og mælkekvaliteten.

Det er det største enkeltprojekt i Foss' snart 51-årige historie, og den største teknologiske udfordring nogensinde. 30 mand har i seks år koncentreret sig om at udvikle Foss' nye fuldautomatiske analyseapparat, Herd Navigator. Apparatet er ikke blot en stor satsning for Foss A/S og den svenske samarbejdspartner DeLaval, men også et stort teknologisk fremskridt for den enkelte mælkeproducent, hvilket i sidste ende kommer forbrugeren til gode.

Når landmanden i dag skal sikre, at mælken fra hans køer er kvalitetsmæssigt i orden, tager han prøver af mælken og sender dem afsted til et laboratorium og må så vente på svar. Men med Herd Navigator får landmanden nu mulighed for at gribe ind, inden der bliver noget galt med mælken som følge af sygdom i besætningen eller lignende.

Gode råd

Herd Navigator installeres i forbindelse med malkemaskinerne og tager automatisk en prøve af mælken, de to-tre gange dagligt

Foss leverer måleudstyr til alverdens lande, og 85 procent af verdens mælkeproduktion bliver i dag testet på udstyr fra Foss, og når det gælder konrproduktion, så er virksomheden lige så langt fremme med måleudstyr til 80 procent af den samlede produktion i hele verden. Foto: Allan Nørregaard

at kørerne malkes. Prøven sendes videre i et lukket slangesystem hen til et analyseapparat, der analyserer mælkekvaliteten og den enkelte kos sundhedstilstand.

Resultatet ryger videre til landmandens computer med råd om, hvordan han bør reagere. Eksempelvis vil et højt mastitisindhold i mælken indikere, at koen er ved at udvikle yverbetændelse, og landmanden vil derfor blive rådet til at malke koen en ekstra gang, pleje den betændte pat og så videre. Muligvis kan han komme yver-

betændelsen i forkøbet, spare koen for ubehaget og slippe for at tilkalde dyrlægen.

Analysen kan desuden vise, om koens foder er rigtigt sammensat, og om koen er ved at komme i brunst. Sidstnævnte betyder, at landmanden nøjagtigt kan planlægge, hvornår han skal sende bud efter en tyr.

Når landmanden får analyseret mælkeproduktionen hver dag, får han en bedre styring af sin malkekøgsbesætning og kan derved opnå en økonomisk fordel. Desuden får kørerne en bedre velfærd, mælkekvalite-

ten forbedres, og landmanden får en arbejdskraftsbesparelse i og med, at han ikke længere selv skal tage mælkeprøver, beskriver adm. direktør i Foss, Peter Foss.

En gammel drøm

Den administrerende direktør fortæller, at Herd Navigator er en 20 år gammel drøm, men at det først er nu, at det teknologisk har kunnet lade sig gøre.

Det er den største teknologiske udfordring, vi har haft. Dels at udvikle måleteknologien, da

vi først har skullet forstå det biologiske, og hvordan vi konkluderede rigtigt ud fra de data. Dels skal udstyret stå i et barsk miljø med fugt, støv og ammoniakdampe, og dels skal det betjenes af folk, der ikke har forståelse på måleudstyr og som har travlt, fortæller Peter Foss.

Men med samarbejdspartneren DeLaval har Foss været godt rustet til at løse opgaven, idet Foss er skrappe til at udvikle måleudstyr, og svenske DeLaval er verdens største leverandør inden for malkeudstyr. Yderligere har kvægbrugernes brancheorganisation, Dansk Kvæg, og Danmarks Jordbrugs Forskning været med til at udvikle Herd Navigator.

Peter Foss forventer at sælge de første eksemplarer af Herd Navigator i slutningen af indeværende år. I første omgang vil analyseapparatet kun blive solgt til danske landmænd, da Foss ønsker at følge brugen og resultaterne nøje det første år, men herefter sætter virksomheden på verdensmarkedet.

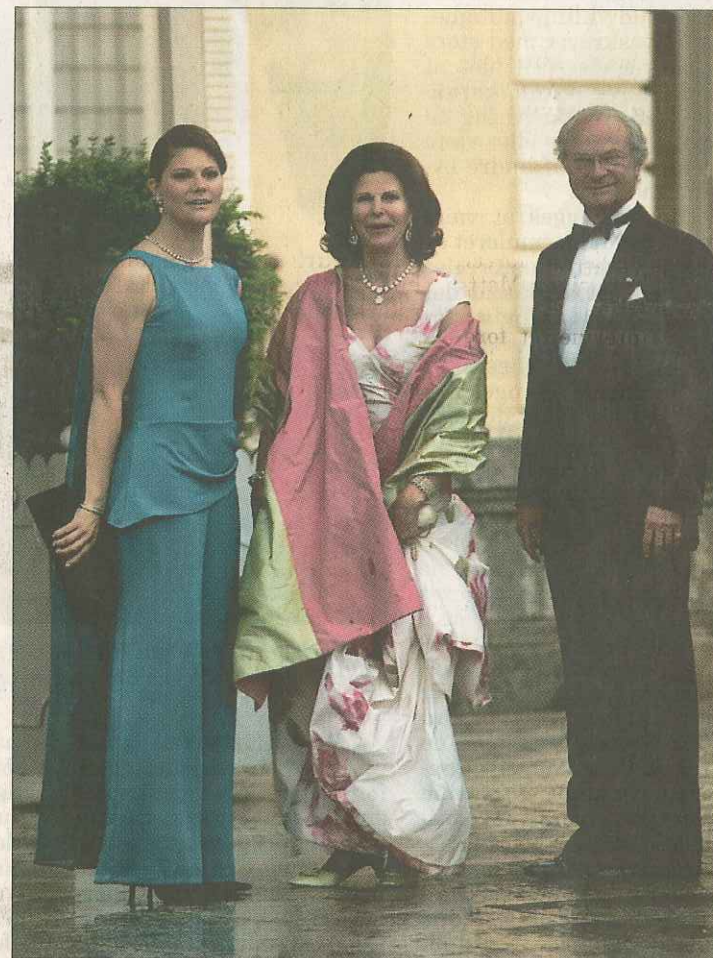
Peter Foss kan endnu ikke oplyse prisen på Herd Navigator, men lover, at investeringen bliver lønsom for landmanden, som typisk skal have en besætning på 100 stykker malkekøer for at retfærdiggøre investeringen. Men det giver alligevel 100.000 potentielle købere i Europa og i USA.

Jeg tror, at der er et interessant verdensmarked for Herd Navigator, for der er både tale om et økonomisk redskab og et dyrevelfærds- og kvalitetsredskab. Men jeg forventer også, at Herd Navigator vil få en lang indkørsperiode, og vi er ganske usikre på, hvor mange vi kommer til at sælge. Men der er jo 100.000 potentielle købere, siger Peter Foss. kab

det nyudviklede analyseapparat. Selv dem, der har godt fat i overvågningen af deres besætning.

Det kan give dem en sikkerhed om, at systemet fastholder stabiliteten, når deres med-

er ret sikker på, at det er på markedet om fem-ti år, hvis hele kæden af producenter, mejerier og forbrugere er med på den, forudser Henrik Nygaard. kab

Den svenske konge Carl XVI Gustaf og den svenske kronprinsesse Victoria besøger sammen med kronprins Frederik Foss A/S i Hillerød. Dronning Silvia, i midten, deltager ikke i besøget. Foto: Susana Vera

Royale gæster kræver timing

Fakta

Foss A/S blev stiftet den 2. juli 1956 af Nils Foss. Hans søn, Peter Foss, er i dag adm. direktør.

Analyse-virksomheden har skandinavisk hovedsæde i Hillerød og i Höganäs og fremstiller avanceret måleudstyr til fødevarerbranchen i mere end 100 lande. Foss er en af verdens førende virksomheder på området. 85 procent af verdens mælkeproduktion og 80 procent af det handlede korn bliver i dag testet på Foss' udstyr.

Virksomhedens omsætning steg i 2006 med ni procent til 1367 millioner kroner, og overskuddet efter skat var på 172 millioner kroner. Det største overskud i virksomhedens levetid. Egenkapitalen er på over en milliard kroner.

Foss har omkring 1100 ansatte på verdensplan.

Foss A/S ser frem til kongeligt besøg i morgen, hvor virksomheden blandt andre vil præsentere kronprins Frederik, den svenske konge og den svenske kronprinsesse for Herd Navigator.

45 minutter. Præcist så længe besøger Sveriges konge Carl XVI Gustaf, den svenske kronprinsesse Victoria og kronprins Frederik Foss A/S på Slangstrupvej. Derfor er besøget nøje planlagt også fra Foss' side.

Min far (*Nils Foss, red*) og jeg vil stå klar til at tage imod gæsterne. Dernæst vil vi gå hen i kantine, hvor jeg præsenterer det kongelige selskab for virksomheden, og en kollega vil fortælle om vores nye produkt. Bagefter er der en rundtur i virksomheden, hvor vi viser gæsterne to ud af vores 30 produkter: WineScan og BactoScan. Så er besøget slut, og

det kongelige selskab drager videre, beretter Peter Foss, adm. direktør i Foss A/S.

Det er hoffet, der har henvendt sig til Foss angående et besøg, og Peter Foss tror, at den svenske konge gerne vil besøge Foss, dels fordi Foss er en dansk-svensk virksomhed og har udviklet det nye produkt, Herd Navigator, i samarbejde med en svensk virksomhed, dels fordi Herd Navigator indirekte handler om dyrevelfærd, kvalitet og miljø. Områder, som den svenske konge interesserer sig for.

- Vi synes naturligvis, at det er spændende at få royalt besøg. Det kaster glans over vores virksomhed og understreger vores gode samarbejde med svenskerne. Personligt må jeg jo også nødvendigvis mene, at der kommer et godt resultat ud af et dansk-svensk samarbejde, da min mor er svensk og min far er dansk, smiler Peter Foss.

Foss A/S har haft kongeligt besøg én gang tidligere. Det var i 1986, da kronprins Frederik og prins Henrik gæstede analyseinstrumentvirksomheden.

kab

Foss A/S i Hillerød er en rigtig succeshistorie: grundlagt af Nils Foss i 1956 og i dag styret af Peter Foss (billedet).

FOSS

lattec

